

Slovo k povzbuzení na pondělí 5. dubna 2021, na Pondělí velikonoční
Biblická čtení: Sk 2,14.22b-33; Ž 118; Mt 28,8-15

Milé sestry, milí bratři,

máme pondělí Velikonočního oktávu, první den prodloužení slavení včerejší neděle Zmrtvýchvstání na celých osm dní, jak již bývalo zvykem prodlužovat velké svátky už ve Starém zákoně.

Církev během liturgického roku slaví dva oktávy – vánoční a velikonoční – prodlužujíc tak oslavu narození a zmrtvýchvstání Páně, dvou ze tří Božích hodů (Božích „časů“). Velikonoční oktáv je ovšem mnohem výraznější než ten vánoční. Proto také – narozdíl od vánočního, kdy máme kupříkladu svátky svatého Štěpána, Jana Evangelisty či Mlád'átek Betlémských – všechny svátky a památky, které by na tyto dny (letos začátkem dubna) připadly, odpadají. Podobně jako Velikonoční triduum i Velikonoční oktáv musí být zachován a není možné jej nikam přeložit, nelze liturgicky slavit nic jiného.

Jako «jeden jediný den, který učinil Hospodin» se tedy slaví a prodlužuje Boží hod velikonoční, den Kristova zmrtvýchvstání a jeho prvních zjevení ženám a učedníkům. Celých osm dní můžeme duchovně prožívat události neděle Vzkříšení, můžeme se nechat zejména liturgickým děním do nich vtáhnout. Zároveň ale čas běží a i doba velikonoční den po dni ukrajuje ze své délky, ani liturgický rok nestojí na místě, a tak těchto několik dní velikonočního oktávu zároveň představuje a připomíná i první týden ze čtyřiceti dnů Kristova podivuhodného zjevování se.

Oba tyto rozměry – prodloužení velikonoční neděle i zpřítomnění dalších následujících dnů – se prolínají i evangelijními úryvky, které se během oktávu čtou. Jednak jsou to takové, které svědčí o setkání se Zmrtvýchvstalým ještě ten den: Dnes slyšíme o prvním setkání Krista s ženami na jejich cestě od prázdného hrobu a o reakci velekněží na zprávy od vojáků hlídajících hrob. Zítra budeme číst o zjevení Máří Magdaléně, ve středu o emauzských učednících a ve čtvrtek o setkání s Kristem ještě jednou v neděli pozdě večer po jejich návratu do Jeruzaléma. V pátek budeme přeneseni k zázračnému rybolovu, který se dle Janovy chronologie odehrál až později. V sobotu uslyšíme Markovo shrnutí vlastně celých čtyřiceti velikonočních dnů. A příští neděli, dá-li Bůh, budeme číst o zjevení Zmrtvýchvstalého prvního i osmého dne, o „nevěřícím Tomášovi“.

Oktáv má ale ještě jeden rozměr, ten je reprezentovaný zejména úryvky ze Skutků apoštolů, jejichž stránky začínáme v prvním čtení jednu po druhé otevírat. Jejich četba na pokračování nás bude provázet až do Letnic. Rozevře před námi svědectví o životě prvotní církve; o působení apoštolů a o tom, jakými podivuhodným způsobem Pán Ježíš naplnil svůj slib, že své věrné neopustí, že zůstane i s námi. Prvotní církev pro nás totiž vždy zůstane normou křesťanského života, toho, jakými bychom měli být a jak bychom měli s Kristovou pomocí a v jeho blízkosti také žít a co dělat.

Hlavní důraz těchto dnů je ovšem jednoznačný: Podle již starozákonního zvyku je velikonoční oktáv především prodloužením radosti neděle velikonoční, prodloužením zpřítomnění Vzkříšení; to je jeho nejvýraznější rozměr. Proto stojí za to jeho čas také k otevřenosti daru velikonoční radosti využít; k otevřenosti oné Boží radosti, první zkušenosti se vzkříšeným Kristem, daru radostné vnitřní jistoty ohledně pravdivosti Kristova zmrtvýchvstání. O tom jsme se snažili rozjímat včera.

Dnes máme před sebou tedy evangelijní svědectví o prvním zjevení Krista ženám běžícím od hrobu a o reakci velekněží a následně strážců hrobu z řad římských vojáků. Tito vojáci se spolu velekněžími stali jakýmsi prototypem všech lidí, kteří pravdivosti velikonoční zvěsti nechtějí z různých pohnutek uvěřit. Raději hledají a i nějak (pro sebe) nacházejí důvody, proč by tomu tak nemělo být, proč by Kristus neměl vstát z mrtvých, důvody, které sice nabízejí jiné a leckdy jednodušší vysvětlení («v noci přišli jeho učedníci a ukradli ho, zatímco my

jsme spali»), ale nikdy nejsou schopny dokázat nepravdivost evangelia, vyloučit možnost Kristova zmrtvýchvstání (spí-li někdo, nemůže vědět, co se stalo).

Postoj ke svědectví o Kristově zmrtvýchvstání není nepodobný postoji k víře v Boha jako takové. Pro svou přirozenou nedokonalost a porušenost hříchem nikdy nemůžeme mít stoprocentní jistotu ani Boží existence, ani jeho blízkosti. Vždycky ale máme více důvodů, proč v Boha a jeho dobrotu věřit, než v něj nevěřit. Číselně vyjádřeno, vždy můžeme najít minimálně jednapadesát procent pro. Problém je v tom, že někdy vidíme či dokonce chceme vidět jen těch až devětačtyřicet proti...

Náš postoj k velikonoční zvěsti o Kristově vzkříšení tak do značné míry v sobě obsahuje celou problematiku naší jistoty víry. Také máme vždy víc důvodů věřit v pravdivost evangelijního svědectví, než v ně nevěřit. Akorát že někdy – ne nepodobně vojákům z dnešního úryvku – hledáme důvody, proč by tomu vlastně mělo být jinak, zvažujeme různá jiná a leckdy jednodušší vysvětlení «prázdného hrobu» a svědectví očitých svědků.

I to je pochopitelné, k víře to vlastně nějak patří. Ale jen se nesmíme nikdy nechat devětačtyřiceti procenty přesvědčit, že těch jednapadesát neexistuje...

Nejlepší je ve chvílích pochybností tak udělat to, co učinily ženy: Rozeběhnout se za Ježíšem a on, Zmrtvýchvstalý Pán, nám jistě vyjde také nějak v ústrety a dá se nám poznat a zakusit.

Příčemž je jasné, že takovéto rozeběhnutí musíme den co den obnovovat, znovu a znovu v něm začínat; ostatně i proto jsme o uplynulé velikonoční noci – ať už osobně v kostele anebo soukromě – znovu obnovovali své křestní vyznání: «Věříte v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se narodil z Marie Panny, byl ukřižován a pohřben, vstal z mrtvých a sedí na pravici Otcově?» se nás ptal kněz a my jsme spolu s ním měli odpovědět (a mnozí i odpověděli): «Věřím».

Kéž by tomu tak opravdu bylo...